

MIASTO W ZIELENI

RAPORT

z konsultacji społecznych dokumentu pn. Kierunki rozwoju i zarządzania terenami zieleni w Krakowie na lata 2017 – 2030

DZIELNICA I – STARE MIASTO

26.11.2015 r.

Uczestnicy spotkania:	Liczba uczestników spotkania: 20 (w tym przedstawiciele instytucji miejskich: 5) Moderatorzy (Fundacja Sendzimira): 2 Osoby notujące (Fundacja Sendzimira): 2
Szacowany wiek uczestników:	Młodzież (15- 24): 2 os. Osoby dorosłe (25-65): 16 os. Osoby starsze (65>): 2 os.
Płeć uczestników:	Mężczyźni: 14 os. Kobiety: 6 os.

W spotkaniu wzięła udział grupa mieszkańców oraz osób w inny sposób związanych z Dzielnicą I i zainteresowanych zielenią na jej obszarze. W dyskusjach poruszano przede wszystkim potrzebę stworzenia terenów zieleni przeznaczonych przede wszystkim dla mieszkańców (a nie dla turystów i odwiedzających Dzielnicę). Wskazywano na konieczność wykorzystania potencjału małych obszarów zieleni i zieleni nieparkowej.

TEMATY PODEJMOWANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW W TRAKCIE SPOTKANIA:

- **Wartości - które tereny są najważniejsze dla mieszkańców i dlaczego:**

Mieszkańcy uznali zieleni za ważny element wpływający na jakość ich życia w mieście. Zwrócili uwagę, że tereny zieleni w Dzielnicy można podzielić na dwa rodzaje: dostępne dla wszystkich i dostępne tylko dla wybranych osób. Te pierwsze to:

- Planty krakowskie, wartościowe głównie ze względu na obecność starych drzew, które można podziwiać i pokazywać innym. Ten teren zieleni jest głównie wykorzystywany przez turystów;

- Park przy kościele Karmelitów;
- Drobne skwery w całej Dzielnicy, które są pozytywnie oceniane przez mieszkańców, jednak wymagają one prac rewitalizacyjnych, np. skwer przy ul. Piłsudskiego i Zwierzynieckiej;
- Działka na tyłach Biblioteki Publicznej na ul. Rajskiej, która jest potencjalnym miejscem stworzenia tam terenu zieleni zamiast parkingu.

Do drugiej grupy - terenów niedostępnych dla ogółu mieszkańców - zaliczono:

- Park przy ul. Krupniczej i ogród przy willi Marii Lenart. Gotowy projekt zagospodarowania zgłoszono do konkursu projektów Budżetu Obywatelskiego 2014;
- Park Jalu Kurka. Część pobliskich mieszkańców posiada klucze do bramy parku z możliwością korzystania w zamian za sprzątnięcie terenu;
- Zamknięte tereny zieleni przyklasztornej.

- **Formy korzystania z terenów zieleni:**

- Spacerowanie;
- Forma komunikacyjna/przejście z punktu A do B;
- Odpoczynek, relaks;
- Wyprowadzanie psów;
- Funkcja reprezentacyjna.

- **Najważniejsze potrzeby i bariery dotyczące korzystania z zieleni (w tym dostępność terenów zieleni, poczucie bezpieczeństwa):**

- Ogrodzenia stanowią najczęściej wymienianą barierę. Ogrodzony jest park Jalu Kurka, liczne parki i skwery przy klasztorach - np. Sióstr Wizytek, Misjonarzy itp.;
- Duży tłok na terenach zieleni określanych mianem „przestrzeni wspólnej, nie tylko dla mieszkańców Dzielnicy”. Planty to imponujący pas zieleni, ale nie spełnia funkcji rekreacyjnej i wypoczynkowej dla mieszkańców Dzielnicy ze względu na natężenie ruchu turystycznego.
- Na terenie Dzielnicy nie ma wystarczającej ilości zieleni, która byłaby satysfakcjonująca dla którejkolwiek z grup wiekowych – brakuje zarówno placów zabaw, jak i terenów rekreacyjno-spacerowych czy otoczonych zielenią miejsc wypoczynku dla osób starszych.
- Potrzeba większej ilości drzew. Uczestnicy ocenili działania Miasta w zakresie sadzenia nowych drzew jako zdecydowanie zbyt małe i niewystarczające. Zwrócono uwagę na przypadki wycinki drzew wiekowych z rozłożystą koroną, brak nasadzeń, brak planów przesadzania starych drzew, których wycinkę uznano za konieczną, w inne miejsce.
- Niektóre z terenów - jak np. skwer przy ul. Biskupiej, skwer przy Nowym Kleparzu (róg al. Słowackiego i ul. Prądnickiej), teren parku przy Dworcu Towarowym (Park Kleparski), Planty przy Dietla - są położone przy obszarach o dużym natężeniu ruchu samochodowego, a więc dużym natężeniu hałasu i stężeniu pyłów. W związku z czym urządzenie lub odnowienie tych terenów musi uwzględniać polepszenie ich izolacji.
- Potrzeba większej dbałości o drzewa. Mieszkańcy zgłaszali problem niszczenia drzew po nasadzeniach przez samych mieszkańców, z obawy przed potencjalnym negatywnym wpływem drzew na budynki lub zbyt duże zacienienie.
- Potrzeba lepszego oświetlenia skwerów i istniejących terenów zieleni.

- **Potrzeby dot. zagospodarowania nowych terenów i/lub rewaloryzacji istniejących:**

Mieszkańcy są świadomi, że możliwości powstawania nowych terenów zieleni i skwerów w Starym Mieście i na Kazimierzu są ograniczone, dlatego stwierdzono, że należy zadbać o każdy, nawet najmniejszy, skrawek zieleni.

→ Place i skwery, gdzie możliwe jest zagospodarowanie zielenią lub ich rewaloryzacja:

- Róg ul. Długiej i Pędzichów;
- Przy ul. Łobzowskiej, obok Klasztoru, skrzyżowanie z ul. Św. Teresy;
- Plac Biskupi;
- Pas zieleni wewnętrznej pomiędzy ulicami wzdłuż Alei Słowackiego, np. wysokość ok. bloku nr 13;
- Plac Hanssona przy placu gen. Sikorskiego;
- Skwer przy skrzyżowaniu ulic Retoryka i Smoleńsk;
- ul. Meiselsa na Kazimierzu, jako ulica spowolnionego lub wyłączzonego ruchu (woonerf);
- Skwer przy starej Synagodze na Kazimierzu przy ul. Szerokiej, od strony ul. Dajwór;
- Plac przy Kościele na Skałce – teren klasztoru Paulinów, ul. Skałeczna, zaraz obok Bulwar Inflancki przy ul. Św. Stanisława;
- Plac Wolnica;
- Plac Słowiański;
- Plac Jeziorańskiego – przed Galerią Krakowską;
- Skwer przy Klasztorze Karmelitów Bosych, za ul. Rakowicką, przy ul. Wita Stwosza, obok radia Tok FM;
- Skwer pod estakadą przy Alei 29 Listopada, przy Politechnice Krakowskiej i Montelupich;
- Plac Kossaka;
- Plac przy ul. Długiej.

→ Udostępnienie Bulwarów nad Wisłą dla osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednią infrastrukturę.

→ Zagospodarowanie zielenią terenu za Biblioteką na ul. Rajskiej. Odrzucenie planu utworzenia tam parkingu.

→ Zagospodarowanie cmentarzy na wzór zachodni. Cmentarz (na spotkaniu omawiany cmentarz Rakowicki) winien stanowić wartościowy i użytkowy teren zieleni, stanowić – jak wyraził się jeden z uczestników spotkania - „normalny element tkanki miejskiej, w którym jest miejsce na ławki i na ścieżkę przelotową dla rowerów”.

→ Przyjęcie przelicznika dla Dzielnicy większego niż 10m²/osobę, gdyż Stare Miasto posiada dużo terenów zieleni, jednak są to tereny z których korzystają turyści oraz osoby spoza Dzielnicy. Nie stanowią one terenów rekreacyjnych z przeznaczeniem tylko/głównie dla mieszkańców okolicy.

→ Zaprzestanie koszenia Błoń kilka razy w sezonie. Zarośnięte wysoką trawą Błonia uznano za wartość, stworzyłyby one wtedy pewien rodzaj miejskiej łąki, dodatkowo wentylując miasto.

→ Zadbanie o Planty Dietlowskie, które głównie służą jako miejsce dla osób bezdomnych lub wybieg dla psów.

→ Zadbanie o Planty krakowskie, w szczególności na wysokości ul. Sebastiana.

→ Zagospodarowanie Parku Kleparskiego. Teren ten posiada duży potencjał i ciekawe ukształtowanie terenu, które można atrakcyjnie wykorzystać zarówno dla dzieci, jak i dla innych użytkowników.

→ Zwiększenie proporcji terenów zielonych dla wszystkich inwestycji w planach miejscowych lub warunkach zabudowy

- **Potrzeby i propozycje odnośnie standardów utrzymania oraz jakości terenów zieleni:**

- Inwentaryzacja miejsc do uzupełnienia nasadzeniami. Opracowanie kompleksowego systemu nasadzeń i obsadzenie wszystkich alei.
- Inwentaryzacja pomników przyrody na terenach zamkniętych (klasztornych).
- Zadbanie o zieleni przy murach na Plantach Krakowskich.
- Dodanie jako kryteriów wyboru wykonawcy mającego zrealizować prace związane z utrzymaniem zieleni wymagań odnośnie sposobu i jakości wykonania zadania oraz doświadczenia wykonawcy (tzn. odejście od kryterium ceny jako jedynego kryterium wyboru).
- Dokładne wytyczne odnośnie zieleni dla inwestorów, deweloperów i wykonawców.
- Wprowadzenie niskiej zieleni (krzewy, roślinność łąkowa, kwiaty, rabaty) zamiast trawnika m.in. tam, gdzie z różnych przyczyn nie można sadzić drzew.
- Proporcjonalne nasadzenia zieleni niskiej i wysokiej, nie tylko krzewy i drzewa karłowate.
- Dopasowanie wysokości nasadzeń, wykorzystanie tzw. soliterów (dużych drzew) tam, gdzie to możliwe. Dobór wielkości gatunku do przestrzeni. Wykorzystanie rodzimych gatunków o większych rozmiarach.
- Dosadzanie, sadzenie drzew w miejscach, których podstawową funkcją nie jest teren zieleni, np. na ślimaki, zjazdy, pobocza, parkingi itp.
- Zwiększenie budżetu na utrzymanie zieleni.

- **Potrzeby odnośnie małych form zieleni, zieleni poza parkami:**

- Stworzenie wybiegu dla psów w Dzielnicy I.
- Wykorzystanie każdego możliwego miejsca (np. wzdłuż ciągów pieszo-jezdnych, wzdłuż pasów drogowych) do posadzenia krzewów i rabat kwiatowych.
- Zagospodarowanie terenu przed Dworcem i Galerią Krakowską. Instalacja ławek, posadzenie roślinności.
- Udostępnienie terenu za Związkiem Sportowym Sokół dla mieszkańców.
- Infrastruktura dla dzieci na Plantach i pozostałych terenach zielonych w postaci „punktów zabaw dla dzieci” wkomponowanych w zieleni.
- Zadrzewienie chodników i parkingów. Przeznaczanie części przestrzeni na parkingach na pasy wartościowej i zadbanej zieleni (drzewa, krzewy) oddzielające od siebie miejsca parkingowe.
- Zagospodarowanie ogródków i skwerków wewnątrz plomb budynków i kamienic.
- Ukwiecenie Plant Retoryka i Kossakówki, terenu przy Galerii Kazimierz (ul. Starowiślna, wiadukt)

PRIORYTETY ROZWOJOWE ZGŁOSZONE PRZEZ MIESZKAŃCÓW:

Lista działań priorytetowych zgłoszonych przez mieszkańców (w kolejności od najważniejszego – uszeregowane w drodze głosowania przez uczestników spotkania, z których każdy miał do dyspozycji trzy głosy na dowolne działanie/a z listy):

- 1. Rewitalizacja skwerów, placyków, zieleńców. Postulat większej ilości zieleni nawet na niewielkich obszarach.**
- 2. Zwiększenie budżetu na zieleni.**
- 3. Infrastruktura dla dzieci na Plantach, „punkty” (niekoniecznie place) zabaw wkomponowane w zieleni.**
- 4. Otwarcie większych parków prywatnych (klasztornych) dla szerszej społeczności, współpraca z klasztorami.**
- 5. Dokładne wytyczne dotyczące zieleni dla inwestorów, deweloperów i wykonawców – odpowiedzenie proporcje zieleni do zabudowy.**
- 6. Sadzenie drzew w miejscach, których podstawową funkcją nie jest teren zieleni, np. na ślimaki, zjazdy, pobocza, parkingi itp.**
- 7. Umieszczanie wśród kryteriów wyboru wykonawcy mającego zrealizować prace związane z utrzymaniem zieleni wymagań odnośnie sposobu i jakości wykonania zadania oraz doświadczenia wykonawcy (tzn. odejście od kryterium ceny jako jedynego kryterium wyboru).**
- 8. Sadzenie rabat kwiatowych, roślinności łąkowej, tam gdzie nie możliwe jest sadzenie drzew.**
- 9. Udostępnienie Bulwarów dla osób niepełnosprawnych, odpowiednia infrastruktura.**

Pozostałe działania potrzebne w kontekście rozwoju zieleni w Dzielnicy I zgłaszane przez mieszkańców:

- Wykorzystanie prac studentów (np. opracowań dendrologicznych, waloryzacyjnych, projektów zagospodarowania itp.) na potrzeby planowania obszarów zieleni w Krakowie.
- Postulat przywrócenia wysokich drzew na Rynku (według założeń historycznych) oraz uwzględniania zieleni jako ważnego elementu przy planowaniu rewitalizacji placów (jako nieodpowiedni przykład podano plac Szczepański i teren przed Galerią Krakowską).
- Działania sąsiedzkie i tworzenie ogrodów społecznych.
- Działania edukacyjne wśród mieszkańców, dotyczące potrzeby nowych nasadzeń i roli drzew w mieście.
- Obligowanie inwestorów do przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko planowanej inwestycji, nakaz przeprowadzenia i udostępnienia analiz oceny wpływu na środowisko przed realizacją inwestycji.
- Formułowanie wymagań i wywieranie wpływu na deweloperów i inwestorów odnośnie tworzenia odpowiedniej ilości i jakości zieleni w ramach realizowanej inwestycji.
- Całkowity zakaz wycinki istniejących drzew.

*Prowadzenie warsztatów oraz opracowanie raportu z konsultacji społecznych dokumentu pn. Kierunki rozwoju i zarządzania terenami zieleni w Krakowie na lata 2017 – 2030 – **Fundacja Sendzimira.***